

KA NEKAJ VEČ KOT
2 na dan dobivate
"GLAS NA
PO POŠTI NARAVNOŠI
(Izvenil sobot, nedelj in s
OITAJTE, KAR VAS ZA...MA

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

POZOR, NAROČNIKI...
Naročnikom namenjamo, da več ne pošiljamo potrdil za poslano naročnino. Zadržite potrdilo poleg naznava na listu—do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. U p r a v a.

No. 189 — Štev. 189 — VOLUME LIII—LETNIK LIII NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 28, 1945 — PETEK, 28. SEPTEMBRA, 1945 Tel. CHelsea 3-1242

BALKAN ZAVLAČUJE KONFERENCO

Državni tajnik James F. Byrnes je s svojimi svetovalci izdelal kompromisni predlog za poravnavo nesporazuma glede Balkana in upanje je, da bo ameriška delegacija s svojim načrtom uspela.

Temeljna točka tega kompromisnega načrta je, da bo Francija vključena pri razgovorih glede mirovnihih pogoib z Rumunsko, Bolgarsko in Madžarsko, medtem ko bo Kitajska iz teh razgovorov izključena.

Poleg tega je Byrnes tudi pripravljen ugoditi ruski zahtevi, da je v okupaciji Japonske vdeležena tudi Rusija, upajoč, da bo v tem slučaju Rusija popustila pri mirovni pogodbi z Italijo. Poleg tega, da se Rusija trdno zaveza, da je Trst izročen Jugoslaviji, zahteva tudi, da je za nekatere italijanske kolonije postavljeno pokroviteljstvo držav, v katerem bo vključena tudi Rusija. Temu se pred vsemi drugimi državami najbolj upira Anglija, ker ne želi, da bi Rusija v Sredozemlju dosegla kak večji vpliv.

Ako pa bi Rusija sprejela Brynesov načrt glede okupacije Japonske, bi seveda v zameno morala popustiti v svojih zahtevah glede Italije; in v prvi vrsti bi morala pristati na zahtevo Anglije, da je Trst izročen Italiji.

Kar se tiče vdeležbe zaveznških držav v okupaciji Japonske, armade posameznih držav ne bi bile dejansko vdeležne v okupaciji, pač pa bi bil postavljen svetovalni odbor, ki bi dal navsete generalu MacArthurju, ki pa bi še dalje ostal pravi vladar Japonske. Proti svetovalnemu odboru za Japonsko je zopet Anglija, vsled česar jo rusko časopisje ostro

napada in ji očita, da je nasprotna samo zaradi tega, ker bi rada prišla v posest bogatega zlatega zaklada, ki so ga Amerikanci našli v Tokia.

Čeprav pa se Anglija protivi posvetovalnemu odboru, bo najbrže morala sprejeti zaveznško pokroviteljstvo nad Japonsko, kakor bo morala biti zadovoljna tudi s pokroviteljstvom nad italijanskimi kolonijami, v katerem bo tudi Rusija.

Z vso gotovostjo se more sedaj pričakovati, da bo v bodočih razgovorih glede Balkana prišlo do nepričakovanih razvojov dogodkov. — Byrnes je trden v svojem sklepu, da mora biti sestavljena mirovna pogodba z Italijo.

Angleži so izdelali drugačen načrt za mirovno pogodbo z Italijo, kot Amerikanci. In Rusija je bolj naklonjena ameriškem načrtu. Po angleškem načrtu bi Tripolitanijska ostala Italiji, Cirenejsko pa bi dobila Anglija. Ko pa je Rusija zahtevala pokroviteljstvo nad Tripolitanijsko, je bil angleški načrt premenjen, pa pri vsem tem angleški načrt vsebuje 109 določb, Rusi pa želijo vse kratko, kar so pokazali v svoji mirovni pogodbi z Bolgarsko in Rumunsko.

Ameriški načrt je kratek in jasen in bo mogoče prihodnje dni izvlečen iz uradne vreče in bo položen na zeleno mizo v Lancaster House.

Šubašić ni zaprt

Jugoslovansko poslanštvo je v Washingtonu včeraj objavilo naslednje sporočilo brzojavne agenture Nova Jugoslavija z ozirom na poročilo v "New York Times", da je vnanji minister dr. Ivan Šubašić pod stražo v domačem zaporu:

"Pooblaščen smo izjaviti, da je to poročilo popolnoma izmišljeno in zlobno. O zdravstvenem stanju dr. Ivana Šubašića so izdana redna poročila in nedavno je angleški poslanik v Beogradu obiskal dr. Šubašića, čegar zdravje se izboljšuje."

MARŠAL ŽUKOV BO PRIŠEL V AMERIKO

Bela Hiša v Washingtonu je sinoči naznanila, da bo na povabilo predsednika Trumana obiskal Združene države maršal Georgi K. Žukov, ki je vodil rdečo armado v njenem prodiranju proti Berlinu, in bo dospel v New York 4. oktobra.

Dnevni red njegovega obiska bodo šele izdelali, toda določeno je do sedaj, da bo Žukov obiskal Belo hišo kmalu zatem, ko se bo z aeroplanom pripeljal v New York, kjer bo ostal morebiti kaka dva dni.

Ko se bo po dolgem poletu nekoliko odpočil, bo obiskal vojaško akademijo v West Pointu, kjer bo nadziral paradno kadetov. Nato bo odpotoval v Washington in se bo nastanil v ruskem poslanstvu.

Tekom svojega bivanja v Washingtonu bo maršal Žukov med drugim tudi na Arlington National Cemetery položil vence na grob nepoznanega vojaka iz prve svetovne vojne.

Hirohitov obisk pri MacArthurju

Japonsko časopisje in javnost razpravljata o zgodovinskem obisku cesarja Hirohita pri generalu MacArthurju v ameriškem poslanstvu.

Do sedaj še ni bilo ničesar objavljene, kaj sta cesar Hirohito in general MacArthur na tem sestanku govorila. Samo "Nippon Times", ki izhaja v angleškem jeziku, pravi, da se je Hirohito gen. MacArthurju zahvalil za njegov trud tekom 35-minutnega pogovora s pomočjo uradnega tolmača Kaezuo Okumura.

Časopisje ne razpravlja o pomenu cesarjevega obiska, češ, da nima poročila o razgovoru. Posamezni Japonci pa skušajo Amerikancem dopovedati, da je bil obisk sicer zelo pomemben, da pa ga ne smejo napačno tolmačiti. Nek urednik nekega uglednega japonskega lista je rekel, da je Hirohito sam prošil za sestanek iz uljudnosti do odličnega obiskovalca, ki pa je slučajno osvobodil dežele.

Do sedaj še ni bilo ničesar objavljene, kaj sta cesar Hirohito in general MacArthur na tem sestanku govorila. Samo "Nippon Times", ki izhaja v angleškem jeziku, pravi, da se je Hirohito gen. MacArthurju zahvalil za njegov trud tekom 35-minutnega pogovora s pomočjo uradnega tolmača Kaezuo Okumura.

Časopisje ne razpravlja o pomenu cesarjevega obiska, češ, da nima poročila o razgovoru. Posamezni Japonci pa skušajo Amerikancem dopovedati, da je bil obisk sicer zelo pomemben, da pa ga ne smejo napačno tolmačiti. Nek urednik nekega uglednega japonskega lista je rekel, da je Hirohito sam prošil za sestanek iz uljudnosti do odličnega obiskovalca, ki pa je slučajno osvobodil dežele.

Hirohito ni bil prvi...

Cesar Hirohito ni bil prvi japonski cesar, ki je obiskal kakega tujega dostojanstvenika. Sledil je zgledu svojega starega očeta cesarja Meiji, ki ga ves japonski narod spoštuje kot zelo modrega vladarja.

V maju leta 1891 je tedanji ruski prestolonaslednik, veliki knez Nikolaj, poznejši car, ki so ga boljševiki ubili, obiskal Japonsko. 11. maja, ko se je izprehajal ob jezeru Biwa blizu Kioto, stare japonske prestolnice, ga je nek policist, ki mu je bil dodeljen v varstvo, napadel in ranil s sabljo.

Naslednjega dne se je cesar Meiji odpeljal z vlakom 200 milj daleč v Kioto, kjer je ruski veliki knez stanoval v svojem hotelu. Cesar je prišel k njegovi bolniški postelji in se je opravičil za zločin, ki ga je izvršil njegov podanik.

10 armada razpuščena

Zaveznški glavni stan v Tokio je naznanil, da je vojni urad v Washingtonu na priporočilo generala MacArthurja odredil razpust ameriške desete armade, ki je osvojila Okinawo.

Armada je ostala v aktivni službi na Rykyu otočju pod poveljstvom generala Josepha W. Stilwella, ki je prevzel poveljstvo po generalu Simonu Bolivarju Bucknerju, ki je bil ubit ob koncu bojev za Okinawo.

General Stilwell in general Frank Merrill, ki se je odlikoval v Burmi, sta včeraj obiskala generala MacArthurja. Oba generala se bosta kmalu vrnila v Združene države.

OPOZICIJA V JUGOSLAVIJI NI VLOŽILA IMEN KANDIDATOV

Beograd, 22. septembra. — Stranke, ki so nasprotne vladni maršala Tita, niso vložile kandidatnih listin danes do polnoči, ko je bil zadnji čas za vložitev teh listin, kar pomeni, da bo pri volitvah, ki se bodo vršile v novembru, zastopana samo koalicijska stranka, iz katerih sestoji Osvobodilna fronta.

Milan Grol, vodja srbske demokratske stranke, ki je pred par tedni položil resignacijo kot podpremier vsled opozicije proti volilnim zakonom, je danes izjavil, da bo zunanji minister Ivan Šubašić, ki je sedaj bolan, v najkrajšem času položil ostavko in se postavil na čelo združeni opoziciji.

AVSTRIJSKI KOMUNISTI IN KOROŠKI SLOVENC

Izjava tajnika centralnega komiteja avstrijske komunistične partije o odnosih z Jugoslavijo.

BEOGRAD, 11. jul.—Tajnik Centralnega komiteja Komunistične partije Avstrije je dal na postavljena vprašanja naslednje odgovore:

Kakšno stališče zavzema avstrijska komunistična partija do slovenskega ljudstva na Koroškem?

"Stanje je jasno in preprosto. Komunisti smo za to, kar narod želi. Če želi narod zedinjenje, je upravičen do tega, ker je vodil težko borbo proti fašizmu in prenašal v borbi velike nesreče in mogoče trpljenje. Mnenja smo, da ne bi mogel niti en pravičen demokrat odrekati slovenskemu narodu pravice do zedinjenja".

Kako si zamišlja Komunistična partija Avstrije ureditev narodnostnega vprašanja na Koroškem?

"Menimo, da je mogoče doseči trajno ureditev le v dogovorom med obema narodoma, namreč med demokratično Avstrijo na eni in demokratično Jugoslavijo na drugi strani. Komunisti smo prvoborniki za takšen prijateljski dogovor, ker smo najgorečnejši nasprotniki fašistične metode zasluževanja narodov, ki so se je posluževali fašisti z namenom, da našeneje narode v vojno. Mislimo, da se bodo vse zdrave demokratične sile v vseh deželah, po težkem trpljenju, ki so ga morali prenesti narodi Evrope pod fašisti, ki so zaneli vojni požar, trudile, da z neposrednimi dogovori odstranijo povode sporov, ki omogočajo fašističnim elementom, da bi zopet naščuvali en narod proti drugemu."

Kako si zamišlja Komunistična partija Avstrije odnose med Avstrijo in Jugoslavijo?

"Mislimo, da morajo med Jugoslavijo in Avstrijo vladati priščrni in prijateljski odnosi, ker so dani za vsi pogoji.

STRAHOVLADA V ARGENTINI

Kampanja za vojaško diktaturo v Argentini je v polnem teku in vojniki zapirajo vse one neustrasene Argentine, ki so zadnje mesece zahtevali svobodo in ustavno vlado.

Četudi so ječe prenapolnje, novi jetniki še vedno prihajajo. Strahovlada je razširjena po vsem Buenos Airesu in v mestu je komaj kaka družina, ki ne bi imela saj enega v zaporu. Na tisoče ljudi skuša pobegniti v Montevideo v Uruguayu in na tisoče jih je odpotovalo na deželo, kjer upajo biti na varnem, dokler se vladno divjanje ne poleže.

Iz vseh večjih mest prihajajo poročila o množestevlinih aretacijah.

Tuja poslanštva so polna argentinskih "gostov", ki so v njih poiskali zavetja, da se rešijo preganjanja vojaške policije. Poslanštva pa so strgo zastražena in policija pazi na vse, ki bi hoteli v poslanštvi iskati zavetja.

Koliko ljudi je bilo aretiranih, ni znano, toda po površni cenitvi jih je najmanj 2000 in gotovo je, da se kaj takega v Argentini ni še nikdar dogodilo, kar se dogaja sedaj.

Japonska uljudnost

Predno se je usmrtil, je general Hamade Hitoši, šef generalnega štaba v Bangkoku napisal pismo za zaveznike, ki se deloma glasi: "Žal mi je, da vam povzročim take neprilike v tako resnem času... izgubil sem šah... na vrtu ni ovetlic."

Furnberg poudarja, da je možno najti najboljše in resnično trajno rešitev vseh vprašanj, ki se pojavljajo med Jugoslavijo in Avstrijo, z neposrednim sporazumom med avstrijskimi in jugoslovanskimi narodi, ker je zgodovinska resnica, da je avstrijsko ljudstvo navezano na najožje sodelovanje z jugoslovanskimi narodi.

IZGREDI V INDIJI

Sinoči je prišlo v Bombaju do pouličnih bojov med Indijci in Mohamedanci in uprava bolnišnice je naznanila, da je bilo ubitih 17 oseb, najmanj 75 pa ranjenih.

Nemiri, ki se še vedno nadaljujejo, so največji izza leta 1940.

Vsako javno zborovanje je prepovedano. V službi je vsak policist in policijske straže so postavljene na vseh strateških krajih. Prebivalec je prepovedano nositi orožje in Sihom, katerim njih vera zapoveduje nositi orožje, so oblasti naročile, naj nosijo samo majhno orožje.

Izkopavanje mrličev v Berlinu

Mestne oblasti so v Berlinu pričele izkopavati trupla 348 Nemcev, ki so jih pobili gestapovci, ker so bili vdeleženi v juliju 1944 v zaroti proti Hitlerju. Med mrliči so možje in žene ter en SS general.

Demobilizacija v Rusiji

Najvišji sovjet v Moskvi je odredil demobilizacijo deset nadaljnih armadnih razredov v evropski Rusiji. Po tej odredbi bodo odpuščeni vsi vojaki, stari nad 34 let. Odredba pa ne zadene častnikov in armade na Daljnem Istoku.

VZORNE ZDRUŽENE VASI V ZIDAVI V RUSIJI

V Leningrajskem okrožju so pričeli graditi dve vzorni združeni vasi. Po tem načrtu bodo zgradili na stotine vasi ki so jih Nemci uničili.

Vodja upravnega oddelka za arhitekturo v leningrajskem okrožju Vladimir Galterin je dejal: "Vasi, ki so trpele pod okupacijo, se naglo obnavljajo, vendar ne mislimo obnoviti vsake vasi v enaki obliki, ki jo je imela pred vojno. Gradnja vasi se bo vršila po novih načrtih, ki odgovarjajo vsem potrebam vsakodnevnega življenja ter kulturnim, gospodarskim in umetniškim zahtevam. Iztočno bodo utelešena v novih zgradbah najboljše izročila ruske narodne umetnosti. Vasi bodo zgrajene na naj-

lepših in najbolj zdravih prostorih. Skozi vasi bodo speljane dobre ceste, ki jih bodo obdajala drevesa. Hiše bodo ločile od cest majhni čedni vrtovi s svetličnimi gredami. Sredi vasi bo trg z javnimi zgradbami, ki bo služil tudi kot prostor za ljudske slavnosti. Vsaka vas bo imela velik sadni vrt. Vsak kolhoznik bo imel kos sadnega vrta in vrtiček z jagodami. V načrtu je tudi gradnja poslopja vaškega sovjeta, poštnega urada, poljedelske preizkuševalnice, štiri-razredne šole, otroškega vrta, drevnice, knjižnice, vaške prodajalnice, brivnice, čajarne in zbornice za približno 200 oseb.

V SPOMIN NA PORUŠENE LIDICE

Mnogo češkega ljudstva in zaveznških vojakov je bilo zbranih ob priliki spominske proslave na kraju, kjer je nekdanja češka vas Lidice, katero so Nemci l. 1942 do tal porušili.

